ce diſpoſitōis expoſcit ea maxime neceſſi
tas laboris fuit: vt primū grecis fidelibꝫ
oī ꝓphetatōe venturi in carnē dei chriſti
manifeſta hūanitate: ne iudaicis fabuliſ
attenti: in ſolo legis deſiderio tenerent̄:
vel ne hereticis fabulis ⁊ ſtultis ſollicita
tionibus ſeducti exciderēt a veritate ela
boraret: dehinc vt in principio euangelij
iohānis natiuitate p̄ſumpta cui euāge-
lium ſcriberet, ⁊ in quo electus ſcriberet
indicaret. ꝯteſtans in ſe ꝯpleta eſſe q̄ eſ-
ſent ab alijs inchoata. Cui ideo poſt ba-
ptiſmū filij dei a ꝑfectōe generatōis in
chriſto implete: repetēde a principio na-
tiuitatis hūane ptās ꝑmiſſa eſt vt requi
rētibꝫ demōſtraret in quo apprehendēs
erat ꝑ nathan filiū dauid introitu recur
rentis in deū generatōis admiſſo indiſ-
partibilis dei p̄dicās in hoībꝫ chriſtū ſuū.
ꝑfecti opus hoīs redire in ſe ꝑ filiū face-
ret: qui ꝑ dauid patrem venientibꝫ iter
p̄bebat in chriſto. Cui luce nō immeri-
to etiā ſcribendoꝝ actuū aplīoꝝ ptās in
miniſterio dat̄: vt deo in deū pleno. et fi-
lio ꝑditōis extincto orōne ab aplīs facta
ſorte dn̄i electōnis numerus complere
tur. Sicq̄ paulus cōſummationē apo-
ſtolicis actibꝫ daret: quē diu ꝯ̄ ſtimuluꝫ
recalcitrantē dn̄s elegiſſet. Qḋ et legē-
tibꝫ ac requirētibꝫ deū. et ſi ꝑ ſingula ex-
pediri a nobis vtile fuerat: ſciens tn̄ ꝙ
opantē agricolā oporteat primū de fru-
ctibꝫ ſuis edere. vitauim⁹ publicā curio
ſitatē: ne nō tā volētibꝫ deū demōſtraſſe
videremur. q̄ꝫ faſtidientibꝫ ꝓdidiſſe.

Explicit p̄fatio. Incipit regiſtrū in lucā

i Ommēdatio çacharie
et eliçabeth. Angel⁹ ait
c çacharie exaudita ē ora-
tio tua. ⁊ eliçabeth pa-
riet tibi filiū ⁊ vocabis
nomē ei⁹ iohānem. ça-
charias nō credens gabrieli obmutuit.
Eliſabeth poſt hec cōcepit et occultabat
ſe menſibꝫ quinq̄ꝫ In menſe ſexto. miſ-
ſus eſt angelus ad virginē mariā. et di-
xit ei. Aue gratia plena do. ⁊c. Maria cō
cepto ſaluatore exurgēs abijt in monta-
na ⁊ ſalutauit eliſabeth. ⁊ dixit eliſabeth.
Benedicta tu ⁊c. Et ait maria. Magni-
ficat ⁊c. Eliſabeth peperit filiū et octauo
die circūcidit. çacharias loquelaꝫ recupe
rat ⁊ ꝓphetat dicēs. Bn̄dictus. ⁊c.
Edictū auguſti vt deſcriberet̄ orbis: ma 2
ria peperit filiū ſuū primogenitū. Ange
lus natiuitatē chriſti paſtoribꝫ nūciauit.
⁊ paſtores dicebāt ad inuicē: Trāſeam⁹
vſq̄ꝫ ad bethleē. ieſus circūcidit̄. Syme
on accepit ieſum in vlnas ſuas dicens.
Nūc dimittis ⁊c. Et ſymeon dixit marie.
Ecce poſitus eſt hic in ruinā ⁊c. Et āna
ꝓphetiſſa ſuꝑueniēs ꝯfitebat̄ dn̄o ⁊ loq̄-
batur de illo oībꝫ qui expectabāt redem-
ptionē iſrl̄. Ieſus inuētus in medio do-
ctoꝝ. et ꝙ ſubdit⁹ erat marie ⁊ ioſeph.
Iohannes p̄dicat baptiſmū penitentie 3
dicit turbis. Genimina viperaꝝ ⁊c. faci
te fructus dignos penitētie ⁊c. pt de⁹ de
lapidibꝫ iſtis ſuſcitare ⁊c. Iohānes tur-
bis dicit ⁊ publicanis ⁊ militibꝫ q̄d age-
re debeāt. dicit: venit fortior me cui⁹ vē-
tilabrū in manu. Iohannes corripit he
rodem ⁊ baptiſat ieſum. celū apitur vox
pr̄is auditur. Ieſus erat incipiēs quaſi
annorū triginta vt putabatur filius io-
ſeph qui fuit heli ⁊c.
Ieſus plenus ſpūſancto regreſſus eſt a 4
iordane ieiunans q̄draginta diebꝫ eſu-
rijt. et tentabat̄ a diabolo. conſummata
tentatione diabolus recesſit ab eo vſq̄ꝫ
ad tempus. Ieſus regreſſus in virtute
ſpūs in galileā ⁊ fama exijt ꝑ vniuerſaꝫ
regionē de illo venit naçareth et intra-
uit ſynagogā et legit in libro eſaie ꝓphe-
te. Spūs dn̄i ⁊c. oēs teſtimoniū da-
bant illi dicebant q̄ filius ioſeph eſt. ie-
ſus dicit: Nemo ꝓpheta accept⁹ eſt in pa
tria ſua. dicit heliā miſſum cū fames eſ-
ſet in ſarepta ad viduam. et heliſeum cu
raſſe a lepra naamā ſyrū. Eijcitur de ciui
tate ieſus. et ducitur vſq̄ꝫ ad ſuperciliuꝫ
montis vt precipitetur. demoniuꝫ eijcit
ieſus ab homine. ſocrū ſymonis curat. ⁊
alios curat manus imponens demones

clamabant cũ exirent. Tu es filius dei
⁊ increpans nõ ſinebat eos loqui. dixit
oportet me euangeliçare regnum dei.
5 Cum turbe irruerent ad eum vt audi-
rent verbum dei aſcendit nauẽ petri do-
cebat de nauicl'a turbas. Jeſus dixit pe
tro: duc in altum ⁊ laxate retia vr̃a in ca
pturã. hoc facto ꝯcluſerũt piſciũ multi-
tudinẽ ⁊ rete eoꝝ rũpebat. qḋ cum vide
ret petrus dixit. Exi a me: peccator ſum
dñe. dixit petro: ex hoc eris hoĩes capiẽs
leproſum mũdat. ⁊ paralyticuȝ curat di
cit ieſus leui ſedenti ad teloneum. Se-
quere me. ⁊ fecit leui cõuiuiũ. phariſei
murmurabant ⁊ ieſus dicit. Non egẽt
qui ſani ſunt medico ⁊c̃. phariſei dicũt
ieſu. quare diſcipuli iohis ieiunant fre-
quẽter: poſt hec ieſus dicit ſimilitudinẽ
de cõmiſſura veſtimenti noui. et nemo
6 mittit vinũ nouũ in vtres veteres.
Diſcipuli ſabbato ſpicas vellunt. ieſus
dicit ꝙ dauid in domo dei panes ꝓpoſi-
tionis ſumpſit. Manũ aridã hñtem cu
rat. apoſtolos elegit in monte. in loco cã
peſtri multos curat a languoribꝫ: qꝛ vir-
tus ⁊c̃. Octo beatitudĩes. poſt hoc dicit
ve vobis diuitibꝫ ve vobis ⁊c̃. Dicit dili
gite inimicos vr̃os. Qui te percutit in
maxillam ꝑbe ⁊c̃. ⁊ oĩ petenti te tribue. ꝓ
ut vultis vt facient vobis hoĩes ⁊c̃. Si
diligitis eos q̃ vos diligunt q̃ vobis grã
eſt? Mutuũ date. nihil inde ſperantes.
Eſtote miſericordes. nolite iudicare. ea
dem mẽſura q̃ ⁊c̃. Nunqd põt cecus ce-
cũ ducere: nõ eſt diſcipulus ſuꝑ mgr̃m.
Eijce primũ trabem. vnaqueqꝫ arbor de
fructu ſuo cog̃ſcit. Qui audit ſmões ⁊
7 nõ facit cui ſimilis eſt.
Seruũ centurionis curat. filiũ vidue
mortuũ ſuſcitat. Johãnes miſit ad ieſũ
Tu es q̃ venturus es ⁊c̃. Et dñs cõmẽ-
dat iohem. phariſei ⁊ legiſperiti conſiliũ
dei ſpreuerũt. Jeſus dicit phariſeis. qꝛ
dicũt iohem demoniũ hñs: ⁊ filius hoĩs
homo vorator eſt. Mulier peccatrix la-
8 chrymis pedes ieſu lauit.
Jn itinere ſequẽtibꝫ ſe viris ac mulieri
bus pa'x lã ſeminãs dicit de lucerna ſu-
per candelabꝝ: dicit abſconditũ manife
ſtet. q̃ habet dabit illi. dicit ⁊ matrẽ ⁊ fra
tres ſuos eſſe q̃ verbũ dei audiũt ⁊ faci-
unt. nauigãs tẽpeſtatẽ ſedat. legionẽ ex
pellit ab hoĩe ⁊ in porcos mittit. ⁊ dic̃ ei:
redi domũ tuã. de muliere ſanata a ꝓflu
uio ſanguinis. ⁊ de filia iayri reſuſcitata
Cõuocatis duodecim diſcipulis dedit il 9
lis ꝑtãtem. ⁊ miſit eos ꝑdicare. egreſſi
curabant vbiqꝫ. Audiuit herodes oĩa q̃
fiebant de ieſu. de quinqꝫ panibꝫ ⁊ duo-
bus piſcibꝫ. interrogauit diſciplos quẽ
dicunt eũ eſſe turbe ꝑcepit diſcipulis ne
cui dicerent ꝙ xp̃s eſſet deus. qꝛ oportet
filium hoĩs m'lta pati. Jubet tollere cru
cem. Qui erubuerit ſermones ⁊c̃. Jn
monte trãſfigurat̃. demoniũ qḋ diſcipu
li eijcere nõ poterãt eiecit. paſſionẽ ſuaȝ
ꝑdicit. cogitant q̃s eoꝝ maior ſit. dicit ie
ſus: q̃ minor eſt inter vos hic maior eſt
iohes dicit: vidimus quẽdã in noĩe tuo
eijcientẽ demonia. Johãnes ⁊ iacobus
dicũt ieſu: dñe vis dicimus vt ignis de
ſcendat de celo. dicit filius hoĩs nõ habȝ
vbi caput reclinet. dicit cuidã ieſus. Si
ne vt mortui ſepeliant mortuos ſuos.
Poſt hoc deſignauit ieſus alios ſeptua io
gintaduos. meſſis multa mitto vos a-
gnos ꝑcepta itineris: dicit. ve tibi coro-
çaim. Qui vos audit me audit. dicit: vi
debã ſathanam ſicut fulgur de celo cadẽ
tem. dicit: confitebor tibi pr̃ dñe ⁊c̃. Ne
mo ſcit quis ſit filius. Beati oculi qui vi
dent que vos videtis. quidam legiſperi
tus dicit tẽtans. Jeſus dicit: homo qui
dam deſcendebat ⁊c̃.
Docet orare pr̃ ſanctificet̃ nomen tuuȝ ii
Comoda mihi tres panes. oĩs qui petit
accipit. erat ieſus eijciens demoniũ. qui
dam dixerũt in beelçebub eijcit demõia
regnũ in ſeipm̃ diuiſum deſolabit̃. dicit
ſpũs imundus reuertar in domũ meã.
Beatus venter q̃ te portauit. de ſigno io
ne. de lucerna. Lucerna corpis oclus la-
uandũ potius qḋ intus eſt. dare elemo-
ſinã ꝓnunciat. ve multa dicit. phariſei q̃
rentes cape aliqd ex ore eius.
A phariſeis monet cauendũ. ⁊ nõ timẽ 12

dū eos qui corpus occidūt. dicit qui me
cōfeſſus fuerit ⁊ q̄ me negauerit. Blaſ-
phemia in ſpm̄ſanctū nō remittet. Spi
ritusſanctus docet rn̄dere ⁊ loqui. Qui
dā dicit: magiſter dic fratri meo vt diui
dat mecū hereditatē. dicit cauere ab oī
auaricia. ſilitudo diuitꝫ. Stulte hac no
cte morieris. Nolite ſolliciti eſſe: cōſide
rate lylia agri. q̄rite regnū dei. Nolite ti-
mere puſillus grex. vendite q̄ poſſidetis
⁊ date elemoſynam: facite ſacculos vbi
theſaurus ibi ⁊ cor. Sint lūbi veſtri pre
cincti. ieſus petro dicit: felicem eſſe bonū
diſpenſatorē. venit dn̄s ſerui in die qua
nō ſperabit et vapulabit plagis multis
cui multū datū eſt: multū queretur ab
eo. ignem veni mittere in terram. Tres
in duo ⁊ duo in tres diuidet Hypocrite
faciē celi et terre noſtis probare ⁊c̃. cum
vadis cum aduerſario tuo: d̄ nouiſſimo
minuto.
13 Sub exemplo galyleorum occiſorum monet
agendā pn̄iam: de ficulnea infructuoſa.
Mulierem decem ⁊ octo annis curuam
erigit. Archiſynagogo īdignāti: quia cu
raſſet ſabbato: reſpondit: regnū celorꝫ
grano ſynapis ⁊ fermēto ſimile eſſe. con
tendite intrare p̱ anguſtā portā. Neſcio
vnde ſitis. nouiſſimi qui erant primi. he
rodem vulpem vocat. hieruſalem q̄ oc-
cidis ꝓphetas.
14 Hydropicū curat. recūbe in nouiſſimo
loco. qui ſe exaltat humiliabit̃. cum facꝫ
prandiū aut cenā noli vocare amicos ⁊c̃
Inuitati ad cenam excuſant ſe. ſe ſequi.
odire parentes. baiulare crucē iubet. pa-
rabola volentis edificare turrꝫ. ⁊ regis
volētis cōmittere bellū: qui nō renunci
at oībꝫ ⁊c̃. de ſale.
15 Parabola centū ouiū ⁊ drachme. d̄ gau
dio angelorum ſup̱ vno peccatore. parab-
la de filio ꝓdigo.
16 De villico cui dictum eſt. redde rōnem
villicationis. qui fidelis eſt in minimo
⁊ in maiori fidelis ē ⁊c̃. Nemo pōt duo-
bus dn̄is ſeruire. auari phariſei deride-
bant eū. Ieſus dicit: deus nouit corda
lex ⁊ ꝓphete vſqꝫ ad iohannem. de apice
legis. vxorem non dimittere: de diuite
⁊ laçaro.
De ſcandalo. correptio fraterna. ſepties 17
in die dimittendū. ſi haberetis fidem ſi
cut granū ſynapis. dicite ſerui inutiles
ſumus. de decem leproſis mūdatis. Re
gnū dei intra vos eſt. ventura p̄dicit de
ſeipſo. ſicut factum eſt in diebus noe. de
die iudicij ⁊c̃.
Oportet ſemp̱ orare. de iudice deum nō 18
timēte ⁊ de vidua. de oratiōe phariſei ⁊
publicani. q̄ ſe exaltat hūiliabit̃ dicit: ſi-
nite venire paruulos ad me. nemo bonꝰ
niſi ſolus deus. dicit quecūqꝫ habes ven
de ⁊ da pauperibꝫ: q̄ꝫ difficile qui pecuni-
as habent in regnū dei intrabūt. remu-
neratio illorum qui dimittūt ſua ꝓpter
deum. p̄dicit paſſionem ſuam ⁊ mortꝫ
⁊ ipſi nō intellexerūt. cecum illūinat.
De çacheo. decem mnarum ſimilitudinem 19
ponit. habenti dabit̃. inimicos ſuos ante
ſe iubet occidere. ſuper pullum aſine ſe-
det turbe diſcipulorum ceperunt deum lau
dare dicētes. Benedictus qui venit rex
dicit ieſus. ſi hi tacuerint lapides clama
bunt fleuit ieſus ſuper hieruſalem. ⁊ p̄-
dicit deſtructionem eius. Ejicit vendē-
tes ⁊ ementes de templo. principes ſa-
cerdotum ⁊ ſcribe querebant perdere ie
ſum.
Interrogatus ieſus in qua poteſtate h̄ 20
facis rn̄dit baptiſmū iohīs de celo erat
an ex hoībus. de colonis vinee q̄ occide-
rūt ſeruos. lapidem quem reprobauerūt
⁊c̃. Reddite que ſunt ceſaris ⁊c̃. de muli
ere que ſeptem fratres habuit. deus nō
eſt mortuorum ſed viuorum ⁊c̃. Quō chriſtus
ſit filius dauid. attendite a ſcribis qui
volunt ambulare in ſtolis qui deuorant
domus viduarum.
Dicit hec vidua paup̱ plus ⁊c̃. de tēplo 21
dicit. nō relinquet̃ lapis ⁊c̃. qn̄ hec erunt
⁊ qd̄ ſignū cū fieri incipient: ſurget gēs
ꝯtra gentē. terremotus erūt: initiēt vobis
manus. ponite in cordibꝫ vr̄is. de capil-
lo ⁊ patientia de hierl̄m. tunc q̄ in iudea
ſūt fugiēt. de p̄gnātibꝫ. de p̄ſſura. hierl̄m
calcabit̃ a gētibꝫ. erūt ſigna in ſole ⁊ lūa

Uirtutes celoꝝ mouebunt. ⁊ tunc vide
bunt filium hoīs venientē. videte ficul/
neā. celū ⁊ terra tranſibūt. docet cauere
a crapula ⁊ ebrietate vigilate ⁊c̃.
22 Appropinquabat paſca ⁊ q̄rebant prin/
cipes ſacerdotū eū interficere: ſathanas
intrauit in iudam ⁊ tradidit dn̄m. iubet
paſca parari. dat diſcipulis corpus ⁊ ſan
guinē orat in monte. ſudat ſanguinem
capit. ſuo auriculā amputatā ſanat. pe/
trus ter negat xp̄m. percutit. blaſphema
tur. illudit. in conciliū ducit. interrogat
ſi ſit xp̄us ⁊c̃.
23 Ducit ad pylatū ⁊ accuſat corā eo. dicūt
cōmouit pp̄l'm docēs. pylatus mittit ad
herodē ieium. ab herode ſpernit ⁊ remit
tit ad pylatū. ⁊ facti ſunt amici herodes
⁊ pylatus. barrabas dimittit. ieſus cru/
cifigit. morit ⁊ ſepelit.
24 Reſurgit a mortuis. apparuit diſcipl'is.

Explicit Regiſtrum. Incipit ꝓhemiū
beati Luce in euangeliū ſuū.

Q Uoniamquidem multi conati
ſunt ordinare narrationes que
in nobis cōplete ſunt rerum. ſi
cut tradiderūt nobis qui ab initio ipſi
viderūt. ⁊ miniſtri fuerūt ſermonis: vi/
ſum eſt ⁊ mihi aſſecuto oīa a principio
diligēter ex ordine tibi ſcribere optime
theophile: vt cognoſcas eorū verboꝝ de
quibus eruditus es veritatem.

Incipit euāgeliū ſm Lucā. Capl'm. I

Fuit in die-
bus herodis reg̃ iudee
ſacerdos q̄dam noīe ça
charias de vice abia: et
vxor illi⁹ de filiab⁹ aarō
⁊ nomē eius eliçabeth.
Erāt aūt iuſti āb⁹ an̄ deū: incedentes in
oīb⁹ mādatis ⁊ iuſtificatiōib⁹ dn̄i ſine q̄
rela. Et nō erat illis fili⁹. eo ꝙ eſſet eliſa
beth ſterilis. ⁊ ambo ꝓceſſiſſent in dieb⁹
ſuis. Factū eſt aūt cū ſacerdotio funge/
retur çacharias in ordine vicis ſue an̄
deū: ſm ↄſuetudinē ſacerdotij ſorte exi/
it vt incenſum poneret ingreſſus in te/
plū dn̄i. Et oīs m'titudo pp'i erat orās
foris hora incenſi. Apparuit aūt illi ange J.2.b
lus dn̄i ſtās a dextris altaris incenſi. Et Act.12.a
çacharias turbatus eſt videns. ⁊ timor
irruit ſup eū. Ait aūt ad illum angelus
Ne timeas çacharia: qm̄ exaudita ē dep̄
catio tua. Et vxor tua eliçabeth pariet ti
bi filiū: ⁊ vocabis nomen eius iohānē:
et erit gaudiū tibi et exultatio: et multi
in natiuitate eius gaudebunt. Erit em̄
magnus corā dn̄o: ⁊ vinū ⁊ ſicerā nō bi B
bet. Et ſp̄ūſancto replebit adhuc ex vte
ro m̄ris ſue: ⁊ multos filioꝝ iſrael cōuer
tet ad dn̄m deum ipſoꝝ. Et ipſe p̄cedet
ante illum in ſp̄ū ⁊ virtute helye vt con/
uertat corda patrum in filios. ⁊ incredu
los ad prudentiā iuſtoꝝ: parare dn̄o ple
bē ꝑfectā. Et dixit çacharias ad angelū
Unde hoc ſciam? Ego em̄ ſum ſenex: ⁊ Gen̄.18.
vxor mea ꝓceſſit in dieb⁹ ſuis. Et reſpō Judic.13.
dens angelus dixit ei: Ego ſū gabriel q̄
aſto an̄ deū: ⁊ miſſus ſum loqui ad te: et
hec tibi euāgeliçare. Et ecce eris tacens
⁊ nō poteris loqui vſq; in diē q̄ hec fiant
ꝓ eo ꝙ non credidiſti verbis meis. q̄ im/
plebūt in tp̄e ſuo. Et erat plebs expectāſ
çachariā ⁊ mirabant ꝙ tardaret ipſe in
tēplo. Egreſſus aūt nō poterat loq̄ ad il
los. Et cognouerunt ꝙ viſionē vidiſſet
in templo. Et ipſe erat innuēs illis: ⁊ p̄
manſit mutus. Et factū eſt vt impleti C
ſunt dies officij eius: abijt in domū ſuā
Poſt hos aūt dies ↄcepit eliçabeth vxor
eius. ⁊ occultabat ſe menſib⁹ quinq; di/
cens: Quia ſic fecit mihi dn̄s in dieb⁹
quib⁹ reſpexit auferre opprobriū meū in
ter hoīes. In menſe aūt ſexto miſſus ē
angelus gabriel a deo in ciuitatem galy
lee cui nomē naçareth ad virginem de/
ſponſatam viro cui nomē erat ioſeph de
domo dauid ⁊ nomen virginis maria.
Et ingreſſus angelus ad eā dixit: Aue
gratia plena/ dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mu Judith.13.
lieribus. Que cū audiſſet turbata eſt in Judic.6
ſmone eius: ⁊ cogitabat q̄lis eſſet iſta ſa
lutatio. Et ait angel⁹ ei. Ne timeas ma/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf